

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.II.20.115/2023/4.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Osztovits András előadó bíró
Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperesek: I. r. felperes neve (cím1) I. rendű
II. r. felperes neve (cím1)
II. rendű

Az I-II. felperesek képviselője:
1000. számú Ügyvédi Iroda (cím2)
ügyintéző: Dr. Dantesz Péter ügyvéd)

Az alperes: alperes neve (cím3)

Az alperes képviselője:
Vitari Ügyvédi Iroda (cím4)
ügyintéző: dr. Balogh István ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I.-II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 5.Pf.20.264/2022/15.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Ráckevei Járásbíróság 27.P.20.122/2021/26.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. és a II. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 2.693.857 (kétmillió-hatszázkilencvenháromezer-nyolcszázötvenhét) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] 2006. szeptember 18-án a felperesek mint adósok az alperessel mint hitelezővel deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek. Az alperes a szerződéskötés napján tájékoztatta a felpereseket a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól. Ez a tájékoztatás – többek között – tartalmazta: a forint és a szerződés szerinti idegen deviza átváltási árfolyama a napi piaci mozgások hatására változhat, egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke: a tőke és kamatainak (törlesztőrészleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forint összeg szükséges. A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet/kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg.

[2] A kölcsönszerződés VII. pontja tartalmazta a CHF klauzulát, amelynek 2. pontja szerint az adós kifejezetten nyilatkozott, hogy a banki felvilágosítást, amely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás megértette, és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget.

[3] 2012. december 17-én az alperes a felperesek fizetési kötelezettségének elmaradása miatt a szerződést azonnali hatállyal felmondta, és a felperesekkel szemben végrehajtási

eljárást kezdeményezett. A végrehajtási eljárások a felperesekkel szemben folyamatban vannak.

A felperesek keresete és az alperesek védekezése

[4] A felperesek módosított keresetükben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 369. § a) pontja alapján az ellenük folyamatban lévő végrehajtási eljárások megszüntetését kérték arra hivatkozással, hogy az azok alapjául szolgáló kölcsönszerződés érvénytelen. Állították, hogy az árfolyamkockázat áthárítása tisztességtelen, mivel az arra vonatkozó szerződéses feltétel nem volt átlátható, világos és érthető. Kiemelték, hogy a tájékoztatást a szerződéskötés előtt kell a fogyasztónak megkapnia, a perbeli tájékoztatás pedig nem kellő időben történt.

[5] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesekkel szemben folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat megszüntette. Megítélése szerint a perbeli kölcsönszerződés VII. pontjában az úgynevezett CHF klauzulában foglalt tájékoztatás önmagában tartalmilag nem felelt meg az átlátható, világos és érthető tájékoztatás feltételeinek. A külön árfolyamkockázati tájékoztató tartalmilag ugyan megfelelt ezeknek, annak nyújtására azonban a szerződés aláírását követően – a 19. oldalon – került sor. A tisztességes tájékoztatással szemben nem csak az az elvárás, hogy világos és érthető legyen, hanem az is, hogy kellő idő álljon a fogyasztó rendelkezésére ahhoz, hogy a tájékoztatásban foglaltakat megértse és megfontolja, vállalni tudja-e az árfolyamváltozással járó összetett kockázatot. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság szerint az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, amelyre figyelemmel a szerződés a közvetlen végrehajtás alapjául nem szolgálhat.

[7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította. A fellebbezés indokaira tekintettel úgy ítélte, hogy az alperes az I. rendű felperest 2006. június 28-án a hitelkérelem benyújtásakor írásban – a későbbi kölcsönszerződés mellékletét képező tájékoztatással megegyező tartalommal – tájékoztatta a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól. Az I. rendű felperes ezt a tájékoztatást aláírta. A másodfokú bíróság a kölcsönszerződés és az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tartalmát vizsgálva utalt arra, hogy a Kúria az alperes perbelivel megegyező szerződéses feltételeit és tájékoztatását világosnak és érthetőnek találta, az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételeket nem minősítette tisztességtelennek. A perbeli tájékoztatás alapján az átlagosan tájékozott, észszerűen figyelmes fogyasztó felmérhette az árfolyamváltozásnak a szerződés teljesítésére kiható lehetséges következményeit és a személyi, vagyoni viszonyaira vonatkozó akár jelentős hatását. A Kúria jogegységi hatályú Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatát követően a Gfv.VI.30.226/2021/9. számú határozatában is megerősítette azt a joggyakorlatát, hogy az alperes perbelivel megegyező tartalmú árfolyamkockázati

tájékoztatása megfelel az Európai Unió Bírósága és a Kúria vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak.

[8] A másodfokú bíróság utalt arra, önmagában abból a körülményből, hogy a fogyasztó a szerződéskötéssel egyidejűleg kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, nem következik sem az, hogy a tájékoztatás nem felelt meg a tisztességes tájékoztatással szembeni elvárásoknak, sem az, hogy megfelelt. E kérdéskör megítélése során az eset összes körülményeit figyelembevéve a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve kell a bíróságnak állást foglalnia. Az I. rendű felperes kellő időben történő tájékoztatásának alátámasztására az alperes a fellebbezési eljárásban becsatolta az I. rendű felperes által 2006. június 28-án aláírt árfolyamkockázati tájékoztatást, ami kétséget kizáróan igazolja, hogy az I. rendű felperesnek a tájékoztatást követően kellő idő állt rendelkezésére az árfolyamkockázat vállalásának megfontolására. A II. rendű felperes vonatkozásában ilyen keltezésű tájékoztatást az alperes nem bizonyított, ezért a másodfokú bíróság az eset összes körülményét értékelte annak eldöntéséhez, hogy a II. rendű felperesnek is kellő idő állt-e rendelkezésére a szerződéskötést megelőzően. A másodfokú bíróság kiemelt jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek, hogy a 2013. június 14-én indult perben a felperesek legelőször a 2021. április 12-én előterjesztett beadványukban és általánosságban hivatkoztak a kellő időben történő tájékoztatás szükségességére, ezzel összefüggő határozott tényállítást pedig 2021. június 26-án kelt beadványukban tettek. A felperesek személyes meghallgatásuk során sem nyilatkoztak következetesen úgy, hogy a tájékoztatásra utólag vagy nem kellő időben került sor. Maguk állították, hogy az aláírás előtt el sem olvasták az okiratokat, mivel sietni kellett a közjegyzőhöz, így nyilvánvalóan nem rendelkeztek tudomással arról sem, hogy kockázatfeltáró nyilatkozatot pontosan mikor írták alá. A másodfokú bíróság szerint az, hogy a felperesek a szerződést és annak mellékleteit el sem olvasták, nyilvánvalóan nem szolgálhat alapul annak alátámasztására, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás nyújtására nem kellő időben került sor. A másodfokú bíróság utalt a kölcsönszerződés folyósítási feltételeket rögzítő II.3. pontjában foglaltakra, amely szerint a kölcsön folyósításának feltétele – egyebek mellett – az, hogy az adós a devizafinanszírozás kockázata című nyilatkozatot aláírta, és a bank részére benyújtotta. Az időbeliséget illetően ez szintén azt erősíti meg, hogy a külön tájékoztató aláírására a szerződéskötést megelőzően került sor. A szerződés ezen megszövegezéséből az következik, hogy az adós először a külön tájékoztatást kapta meg és írta alá, majd ennek ismeretében tette meg a szerződéses nyilatkozatot. A másodfokú bíróság mindezek alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok együttes értékelésével arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. rendű felperesnek is kellő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy a kapott tájékoztatást megfontolva döntsön az árfolyamkockázat vállalásáról, ezért az nem tisztességtelen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Állították, hogy a jogerős ítélet a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209. § (1) bekezdésébe, 209/A. § (2) bekezdésébe, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: régi Pp.) 163. § (2) bekezdésébe, 235. § (1) bekezdésébe és 369. § (3) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő módon foglalt állást abban a kérdésben, hogy a felpereseket a szerződés megkötése előtt az alperes megfelelően tájékoztatta az ügylettel kapcsolatos

árfolyamkockázatról. A felperesek a per során állították, hogy az alperesnek felróhatóan a szerződés feltételeit nem ismerhették meg kellő időben. Az elsőfokú bíróság a 20. sorszámu jegyzőkönyvben felhívta az alperest, hogy a felperes erre vonatkozó tényállításaival összefüggésben 15 napon belül a mellőzés terhével tegye meg nyilatkozatát. Az alperes erre nyilatkozatot nem tett, hanem kizárólag a fellebbezésében hivatkozta és csatolta be az arra vonatkozó okiratot, hogy az I. rendű felperes a hitelkérelem benyújtásakor aláírta a kockázatteltáró nyilatkozatot. A másodfokú bíróságnak a felperesek által tett, az alperes által az elsőfokú eljárásban nem vitatott, ennek következtében a régi Pp. 163. § (2) bekezdése alapján valósnak elfogadott tényállás kellett volna megállapítani, és ez alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyni.

[10] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.

[12] A Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat. A Pp. 272. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 5. pontjában kifejtett jogértelmezésre is – a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozatot milyen okból támadja, valamint, hogy milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja. A Kúria ezért a jogerős ítéletet kizárólag felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértésekre figyelemmel vizsgálja felül.

[13] A Kúria egyetért a felperesek felülvizsgálati kérelmében írtakkal annyiban, hogy a másodfokú bíróság a régi Pp. 235. § (1) bekezdését megsértve fogadta el és vette figyelembe az alperes részéről a fellebbezésében hivatkozott és ahhoz mellékelte, az I. rendű felperes által aláírt kockázatteltáró nyilatkozatot. A régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogszabálysértés, vagy ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási jogszabálysértés. A Kúriának ezért azt kellett vizsgálnia, hogy a másodfokú bíróságnak ez az eljárási jogszabálysértésre az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt-e.

[14] A másodfokú bíróság a II. rendű felperes mint adóstárs vonatkozásában az eset összes körülményeit vizsgálva, a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve jutott arra a következtetésre, hogy a szerződéskötést megelőzően megkapta az árfolyamkockázatról a tájékoztatást. A Kúria vonatkozó joggyakorlata értelmében önmagában abból a körülményből, hogy a fogyasztó a szerződéskötéssel egyidejűleg kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, nem következik sem az, hogy a tájékoztatás nem felelt meg a tisztességes tájékoztatással szembeni elvárásoknak, sem az, hogy az megfelelt. E kérdéskör megítélése során az eset összes körülményét figyelembevéve a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve kell állást foglalni (Gfv.VI.3467/2020/9.).

[15] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben eljárásjogi jogszabálysértésként nem hivatkoztak a bizonyítékok mérlegelésének sérelmére, releváns jogszabályhelyként az rPp. 206. § megsértésére. A Kúria ezért – figyelemmel a régi Pp. 272. §-án alapuló hivatkozott joggyakorlatára – nem vizsgálhatta érdemben, hogy a másodfokú bíróság a régi Pp. 206. § (1)

bekezdésében kifejtett jogelveknek megfelelően okszerűen mérlegelte-e, hogy a II. rendű felperes és a vele együtt a szerződéskötéskor jelenlévő I. rendű felperes számára kellő idő állt-e rendelkezésre az árfolyamkockázati tájékoztatás megértésére. Ennek hiányában nem volt megállapítható az sem, hogy a régi Pp. 235. § (1) bekezdésének sérelme az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt.

[16] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése megsértése alátámasztásaként már csak arra hivatkoztak, hogy a tisztességtelenség vonatkozásában azt is vizsgálni kell, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás megfontolására kellő idő állt-e rendelkezésükre. A Kúria utal arra, hogy a fent hivatkozott joggyakorlata és a kifejtett indokok alapján csak a bizonyítékok mérlegelésének felülvizsgálata körében, annak eredményétől függően lett volna lehetőség a felperesek felülvizsgálati kérelmében előadott érvelésre tekintettel a megjelölt anyagi jogszabálysértések vizsgálatára, amelyeket a Kúria ezért érdemben nem vizsgálhatott.

[17] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[23] A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért arról a Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 79. § (1) bekezdése alapján nem határozott. A felperesek pervesztességükre figyelemmel kötelesek megfizetni – az illetékfeljegyzési joguk miatt le nem rótt – az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott – 26.938.574 forint felülvizsgálati értékre vetítetten számolt – felülvizsgálati eljárási illetéket, amely 2.693.857 forint. Tájékoztatja a Kúria a felpereseket, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetniük, megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezettek adóazonosító számát.

[24] A Kúria a döntését a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson hozta meg.

[25] A Kúria ítélete ellen a felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. szeptember 19.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András s.k. előadó bíró, Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró